

N á v u k

od

szvétoga potrdjenjá szvesztva,

steroga je

Zsemlics Stefan

leta 1868 v Bellatinci kak kaplan glászo, i leta 1871 kak Dolnyega Sainika plebános za szlovenszko lüdsztvo z dopüsesenyom szombathelszkoga visesnyega dühovnoga poglavársztva vödao

v Grádcu.

1871.

Društvena tiskarna v Grádcu.

—
Založba pisateljeva.

N á v u k

od

szvétoga potrdjenyá szvesztva,

steroga je

Zsemlics Stefan

leta 1868 v Bellatinci kak kaplan glászo, i leta 1871 kak Dolnyega Színika plebános za szlovenszko lüdsztvo z dopüscenyom szombathelszkoga visesnyega dühovnoga poglavársztva vödao

v Grádcu.

1871.

Društvena tiskarna v Gradcu.

Založba pisateljeva.

И В В К

00

svetoga potpisanog spomenika

stara 10

85251

Копия

Лето 1888 в Белграді код каплап глас, 1 јан 1871 код Дел-
ијега Београда гласна на изјављених једнако а дописаних
саједнастелихкога вишекога одговора појављених једнако

10811/11801
31. XII. 1942

1871

Друштена библиотека у Београду

Забелешка

N á v u k

od szvétoga potrdjenjá szvesztva.

I.

„Zgodí sze potom: jazs razlejém mojega Dühá na vszako telo, i proroküvali do vasi szinôvje i vase hcserí, vasi sztarcí bodo szenya szenyali, i vasi mladénci bodo videjnja vidili. Escse na szluge i szlüzsbénice razlejém mojega Dühá.“ Joel 2, 28—29. — Zetimi recsmí je obecsao Goszpon Bog po Joel proroki, ka vu Messiásovom vremeni posle szvojim vörnim Dühá szvétoga, ki preobrné one, na stere sze vleje. Tô obecsanye sze je po Krisztusovom vnébo zasztoplejnyi na deszéti dén, na reszálzke szvétke szpunilo. Te szo najmre vszi vküp bili pri molitvi, Maria, mati Jezusova, apostolje i vucseniczke nyegovi, vu Jeruzsálem várasi v nekoj hizsi. Na ednók nasztáne okoli devéte vöre pred poldnévom z nebész veliko zburkanye kak mocsen vöter, z sterim je napunyena cèla hizsa. Ober vszakoga gláve je viditi bilô zserjáve jezike. Vszi szo napunyeni z Dühom szvétim, ino szo vszakojacske jezike gutsati zacsnoli.

Na velke reszálzke szvétke je vu Jeruzsálemi doszta vszake féle jerika zsidovov vküp szprislo zvszeh krajín. Kak szo velko sümejnye

zacsüli, szo presztraseni z vnogimi stanovniki Jeruzsálema k hizsi apostolszkoy bezsali. Jáko szo sze csüdüvali, gda je vszaki vszvojem jeziki csüo apostole gutsati; i právijo: „Jeli szo nej vszi té, ki zdaj gutsijo, Galileanci? Kakda je tak vszaki vszvojem maternom jeziki gutsati csüjemo?“ Drügi szo sze pa spotali ino veleli: „Mosta szo sze nápili!“

Teda Peter z ovimi apostolmi vö zhizse sztopi, szvoj glász povzdigne, ino velí: „Eti szo nej pijani, kak ví miszlite, nego szpunilo sze je, ka je zse dávno Joel prorok naprej povedao: Szlednye dní sze zgodí, jasz razlejém z mojega Dühá ober vszako telo, i vasi szinôvje i hcserí bodo proroküvali, i vasi mladénci bodo videjnja vidili, i vasi sztarci bodo szenya szenyali. Escse ober szluge i szlüzsbence moje razlejém z mojega Dühá one dni.“ (Djánje ap. 2, 1—18.)

Ovo ete Düh szvéti, ki je vsztárom zákoni po Joel proroki, v novom od G. Jezusa Krisztusa vecskrát obecsani bio, je naj oprvim na apostole doli sztopo, naj bi zsnjih batrivne glaszítele recsi bozse napravo. J té Düh szvéti sze na vszakoga nász razlejé, gda szvéto potrdjenjá szvesztvo vredno gorivzememo.

Návuk od potrdjenjá szvesztva je potrèben vszakomi csloveki, ali je zse potrdjeni (póférmani) ali nej. Ki szte eto szvesztvo gorivzéli, vam je potrebno miloscso pri férmi zadoblono z nôvics vu szebi pobüditi. Ki szte pa escse nej bilí pri férmi, ví sze morate po dobrom vse-nyej k vrednomi prijímanyi etoga szvesztva pri-právlati.

Zacsнем zdaj vu iméni Goszpodna Jezusa Krisztusa návuk od potrdjenjá. Vsaki cslovek, ki pamet má, znati mora, ka mí mámo szedem szvesztv. Szvesztva szo skéri bozse, stere nam, csi je prav i dosztojno nücamo, zsitek vekivecsni szprávijo. Pri vszakom szvesztvi nekaj vidimo, ka sze godí; tó je vidócse znaménye; ali znotra sze miloscsa bozsa znevidocsim tálom csloveki delí. Prvo i náj potrebnjese szvesztvo je szvéti krszt. Prvo je, ár sze náj oprvim okrsztiti moramo, liki drügo szvesztvo goriprimemo. Náj potrebnjese je, ár sze brezi nyega niscse nemore zvelicsati, niti escse málo déte nej. Vu krszti sze cslovek po polejvanyem zvodóv (toje krszta vidocse znaménye), znovics preporodí, z robsztva vrazzsega, vu sterom je vszakoga düsa zavolo poprijétjá greha i drügh pred krsztom vcsinyenih grehov jécsala, sze oszlobodí, Bogi prijétno sztvorjejnye nasztáne (tó je nevidócsa miloscsa).

Potrdjenyé ali férma je drügo szvesztvo. Drügo je tó szvesztvo, ár sze je negda po szvétom krszti vcsaszi vódelilo. Vu szvétom krszti sze nam dá Düh szvéti na vóscsiscsenyé sztárik grehov, vu potrdjenyej na obarvanye od novih grehov; tam pri krszti nasztánemo csisztí i nevtepeni, tü pri férmi batrivni i na krsztsanszkih jákoszt oprávlanye pripravni. — Vzdásnyem vremeni je návada szamo onim potrdjenyé szvesztvo dati, ki szo zse k pámeti prisli, naj sze prvle prav navcsijo krsztsanszko vero, i te pod nyéno zásztavo sztopijo. J potrdjenyé gorivzéti je jáko potrebnó. Csi stoj prvle merjé, kak

sze poférma, záto vnebésza pride, naj je li ovak pred Bogom nikaj nej kriv. Ali ki szam rad eto szvesztvo zavrzse, i csi gli priliko má ono gorivzéti, je dönok zamüdi ali zavrzse, on sze vekivecsnoga szkvarjenjá tálnika vcsiní. Ar je tó szvesztvo tüdi szam Goszpon Jezus Krisztus na nase poszvecsenyé nasztavo. Isztinaje, ka sze od potrdjenjá tak nesté vszvétom píszmi, gda je ono Jezus nasztavo, kak od szv. krszta, od steroga je Goszpon Jezus apostolom etak velo: „Ite po vszem szveti, vesite vsze národe, krsztsávajôcsi nyé vu iméni Ocsé i Sziná i Dühá szvétoğa. (Szv. Mátağ 28, 19.) Ali dönok jé zadoszta zrokov, ka je i tó szvesztvo Goszpon Jezus Krisztus nasztavo. Apostolje szo zse szamí hodili krsztsenike potrdjavat. Szamí od szébe szo oni tó szvesztvo nej nasztavili. Ar cslovek té moci i oblászti nema, ka bi mogo k zvénesnyemi znaményi, stero je pri férmi mázanye zkrizmov i gori déjvanye rok i molitev, znotresnyo miloscsó prikapsiti. Tó je vesíno Goszpon Jezus Krisztus, ki je bio Bog i cslovek navküpe. On je nájmre po szvojem gorisztanejnji 40 dní hodo na etoj zemli; v tom vrémeni sze je nyim vecskrát zkázao, i nyé vcsio, kak morajo cerkev krsztsanszko ravnati i razsürjavati i bozsanszke szkrovnoszti (szvesztva) vödeliti.

Sto záto med sztarejsimi nebi z veszéljom nazáj miszlo na on blázseni dén, gda je szvéto férmo zadôbo? Ali sto sze med vami, mlájsi! ki sze k férmi pripravlate, nebi pascso vsze návuke pazlivo poszlüsati, steri szo k férmi idôcsim potrební znati?

II.

Známo zse, ka je szvéto potrdjený od G. J. Krisztusa nasztávleno i vszakomi okrsztse-
nomi, ki pri pámeti jé, potrebno szvesztvo, stero
szo v prvom vremení szamí apostolje Krisztu-
sovi vödelili, zdaj pa szamí püspecje deliti ob-
lászt májo. Vu knigi djány apostolszkih sze eta
zgodba sté: Kak szvéti Stefan prvi mantrník,
rávno tak je i Filip za diákona (toje ménsega
redovnika ali nej mésnika, ár je szvéto meso
szlüzsi nej színeo) odebráni i poszvecseni bio.
Filip je priso vu váras Szamarío, tam je pred-
gao Goszpodna, ino je vnoge z zslakom vdárjene
i plantave i od hüdogo obszejene zvrácsó. Szta-
novnicke szo sze nad tem jáko veszelili, vu Je-
zusi vörvali ino sze okrsztiti dáli. Gda szo
Apostolje v Jeruzsálemi tó csüli, szo nyim Petra
i Jánosa poszlali. Nyidva szta molila ober nyih,
naj bi zdaj zse Dühá szvétoga tüdi zadobili.
Teda szta roké na nyé djalá, i oni szo vzéli
Dühá szvétoga. (8, 14.) — Ovo apostola szta
potrdjený vödelila.

Ka je potrdjený? Katekizmus nam odgo-
vorí: Potrdjený je szvesztvo, vu sterom okrszt-
seni cslovek po posvecsenom olii i bozsoj recsi
od szvétoga Dühá vu szvétih miloscsaj sze po-
trdi, naj vero sztálno vadlüje i poleg nyé zsvé.
— Potrdjený je nej szamo prázna ceremonía,
nego isztinszka skér bozsa za zadoblený düs-
noga zvelicsanya potrebna. Potrdjený je právo
szvesztvo, ár ma vidöcse znaményé: goridej-

vanye püspekovich rôk, mázanye z oliom i molitev; má nevidôcso milosceso: Düh szvéti, ki sze na potrdjene razlejé. Od nasztávlenya G. Jezusa Krisztusa szmo zse csüli. Vzemimo eti poszebno v pamet, ka je szvéti Filip szamo predgao i krsztsávao, ali potrdjávo je nej: szvéto férmo szo szamo apostolje vödelíli, szvéti Filip je pa menye bio, szamo diakon. J dén denésnyi vu szvétoj krsztsanszkoj katolicsanszkoj cérkvi szamo püspecke, kakti právi naslednicke apostolov fér-majo okrsztsene, z tem haszkom, ka potrdjen znevidôcsim tálom Dühá szvétoga zadobí na batrivno i sztálno vadlúványe szvoje vere. Zveszéljom i z zselejnyom, stero na velko postüvanye kázse, csákajmo nasega milosztivnoga püspeka, apostolov nászlednika, nase püspekíje prednyega pasz-téra, prvoga ete i vszeh fár plebánosa, ki tak velike dühovne dári, milosceso Dühá szvétoga k nam prineszéjo. Ja ti mláda csrêda Krisztusova! pripravljaj sze z molitvami, z posztom i z pobozsnim, krsztsanszskim oponásanyom k onoj blazsenoj vöri, gda sze Düh szvéti vu tvoje szrcé vlejí. Te pravmo: „Od Goszpodna je tô vsinyeno, ino je csüdnovito pred nasimi ocsmí.“ (Zsoltár 117, 23—24.) „Tô je on dén, steroga nam je szpravo Goszpon; veszélmo sze i radújmo sze vu nyem.“

III.

Nekda je Goszpon Jezus Krisztus velo: „Püsztite mále k meni prihájati, i ne bránte nyim; ár je taksih králesztvo nebeszko.“ Zdaj

milosztivni Goszpon püspek mlájse k szebi z lübéznosztjov pozávajo, naj bi szvoje roké na nyé djáli, nyé na cseli z szvétim oliom namazali i ober nyé molili. I potom vidôcsem znaményi ka zadobijo, ki k férmi idejo? Zadobíjo tô nevidôcso miloscso, ka sze potrdijo vu veri. Vu kom tak sztoji miloscsa potrdjenjá?

Vszako szvesztvo nam Dühá szvétoga miloscso szprávi; szamo z tem razlocskom, ka nisterna szvesztva, po iméni krszt i pokôra, nam szpráviyo poszvecsenyá miloscso i szpravicsanye; tô je pri krszti sze cslovek ruzsnosztí greha i robsztva vrajzsega oszlobodí, i Bogi prijéten, szvétí nasztáne, ki nema vecs nikse krivice nad szebom. Pri ovih drügh szvesztvaj sze ta miloscsa povéksáva. Tak ki sze prav szpovej, szvétí nasztáne; gda pa oltárszko szvesztvo vredno kszebi vzeme, escse vékso szvétoszt zadobí. Rávno tak i pri férmi bozsa miloscsa vu nami véksa nasztáne, ki szmo sze zse prvle vu szpovedi mogli poszvetiti.

Zvün té miloscse escse vszako szvesztvo dá onim, ki je vredno goriprímajo, nekso poszebno miloscso, stera sze pri férmi zové miloscsa potrdjenjá. Zdaj od té. Ali prvle escse nekaj drügo.

Szvéta mati cerkev tô zselej, naj püspek mladénce i deklíne náj bole po 7. leti férmajó. Zakaj tak? Zátó naj znájó, ka sze zsnyimi godí, naj sze dobro pripravíyo, i tüdi, ár sze v tej letaj za mláde lüdi novi zsiték zacsne. Ocsa pa mati neta lehko mogla na nyihov vszaki sztopáj kepzüvati kak prvle, neta mogla vecs od

vszake gresne prilike odvrnoti szvojo detco. Od szvojih vucsitelov sze szledi razlocsijo. Redovnika opominajôcsi i kárajôcsi glász do szamo vszako nedelo i szvétek csüli. Pred nyihovimi mládimi ocsmí sze odpré nôvi szvét, steri de nyé bole na hüdo kak na dobro vesio, pred nyimi vecs hüda kak dobra csinio. Kak mláda ftica z gnezde zletí, gda perôti dobí: tak i ví, mládi lüdjí! te sze mogli dosztakrát locsiti od maternoga i ocsinoga drágoga krila. Vase kotrige do kázale drügo zapôved, protivno zapovedi bozsoj. I vasa mláda i vrêla krv sze hitro nagne ali na dobro ali na hüdo, prvle kak sze dovedite. Povejte zdaj, lübléni krsztsanye jeli je nej velika lübvav bozsa, ka nam je vu tom pogibelnom sztálishi pomocs ponüjena, ár nasz proti toj nevarnoszti Dühá szvétoga miloscsa potrdi. Hváli i díka tebi, Goszpon Jezus Krisztus na vszem tvojem modrom ravnanyi i poszebno na potrdjenyej.

IV.

Kak sze pri férmi potrdimo vu veri? Potrdimo sze, 1) naj vero ne zgübimo, 2) naj szvojo vero z recsjov batrivno vadlújemo, 3) naj szvojo vero po delaj vökázsemo, toje poleg nyé zshivémo.

1.

Potrdimo sze, naj dár bozsi, szvéto krsztsanszko vero ne zgübimo. Vera je nájmre dár bozsi, i szvetloszt düsevna, z sterov preszvecseni cslovek vsze ono mocsno za isztino drzší, ka je

Bog nazvêszto, i szvéta mati cerkev, ka bi vörvali pred nász dáva, ali je píszano ali nej. Té dár bozsi (vöra) je nam jáko potreben, on je zacsétek i kakti vráta nasega zvelicsanya. Od toga dára bozsega szvéti Paveo veli: „Brezi vöri je csloveki nemogocse prijétnomi biti pri Bogi“ (liszt k zsid. 11) to je zvelicsanye zadobiti. I Goszpon Jezus Krisztus nasz etak vesi: „Ki de vörvao, ino sze dá okrsztiti, zvelicsan bode, ki pa nede vörvao szkvarí sze.“ (Marko 16, 16.) Kak jáko tak moramo prestimávati té bozsi dár, vöro! kak prevecs sze mámo bojati, naj szvojo vöro ne zgübimo! kak jáko sze mámo veszeliti, ka sze pri férmi vu vöri potrdimo! Potrebno sze je vu vöri potrditi, ár proti vöri doszta szküsavanya moramo presztáti. Csüli te ednók nevörnika praviti: „Jasz ne hodim v cerkev, pa dönok vsze za vôle mám.“ Ka té guts scsé drügo, kak z vasega szrcá vöro vkrászti vu ednom Bogi, ki kak dober ocsa vsigdár ocsinszko szkrb noszi na nász szvojo detco. Drügoga te csüli, ka de sze etak hválo: „Ne hodim k szpovedi, pa szam dönok veszéli.“ Ka té drügo scsé, kak vam tô vörvanye vzéti, ka gresnik pokoja nema, dokecs sze vu szpovedi z Bogom ne zmerí. Takse proti znotresnyoj vöri szküsávanye te doszta mogli presztáti. Ali pri szvétoj férmi dobíte Dühá szvétoga miloscso, ka szvojo pamet radi podvrzsete pravicam krsztsanszke vöre, stere je Krisztus nekda nazveszto, i szvéta mati cerkev zdaj glászi. Düh szvéti vász pri férmi potrdi, ka sze ne dáte od krivih návukov szem tá motiti, nego te sztálno vörvali, kajkoli szv. mati

cerkev pred vász dáva. Pri szv. férmi dobite vlago bozse szv. miloscse, po steroj to drágo nebeszko szemen (k. vóra) tak mocsno korenyé szpüszti vu vasih szrcáj, da niti szvetszke szkrbí, niti satan z szvojom jákosztjom i jálnosztjom korenyá toga szemena ne bodo mogo genoti, niti vövtrgnoti.

2.

Csi je znotrêsnye vörvanye korenyé vöre, zrecsjöv vadlúvanye je cvetje té vöre krsztsanszke. I szvéta férma nász k sztálnomi i batrivnomi z jezikom vadlúvanyi krsztsanszke vöre pripomore. Ona nász potrđi, naj nász nigdár nede szram za volo vöre. Nej je zadoszta szamo vu szrci vörvati, nego je túdi potrebno z recsjöv vöro vadlúvati. Gda te csüli od práve vöre odpádnjene i tákse, ki sze z szvojev nevörnosztjov hváljijo, znase vöre sze ospotávati, szvéte ceremonie i návade oszmehávati: batrivno te mogli szvojo vöro zagovárjati, ka vam je vu szrci szvéto, ono i zvüna, gda de potrebno, na znánye dati, spotlivce vöre kárati, i tak szvojo vöro ocsiveszno vadlúvati. Szam Goszpon Jezus Krsztus etak velí: „Stokoli bode mené vadlúvao pred lüdmí, jasz ga túdi vadlúvao bodem pred mojim Ocsom, ki je vu nebeszaj.“ (Szv. Mát. 10, 32.)

Drági krsztsenik! jeli bi tí trpo csloveka, ki bi tvojeaga ocsó ospotávao, blázno? Nebi; ti bi sze za postenyé tvojeaga ocsé goridrzso. Gda bos poférmani, te dobís Dühá szvétoga miloscso, ka bos sze túdi za postenyé tvojeaga nebeszkoga

Ocsé vszigdár batrivno goridrzsao. Drági krszt-seník! ti sze tak trdno pázis, naj sze nikomi ne zamêris; dosztakrát escse Bogá zbantüjes, naj sze lüdem ne zamêris. Nej tak od szej mao! Naj véksa tvoja szkrb naj bode, ka sze Bôgi ne zamêris, ka Bogá ne zbantüjes. Na tô nasz opomína Goszpon Jezus Krisztus z-etaksimi recsmi: „Ne bojte sze onih, ki telo morijo, düso pa nemrejo moriti: nego bojte sze doszta bole tisztoğa, ki má mocs düso i telo pogübiti v pekeo.“ (Szv. Mát. 10.)

Csi je nasa vöra drevo, steroga korenyé je znotrêsnye vörvanye, steroga cvetje je vöre z jezikom vadlûvanye: te, naj nam vöra nasa k zvelicsanyi hasznovita bode, mora szád roditi. Té szád szo nasa csinejnya poleg vöre zravvana. Záto moramo

3.

szvojo vöro po delaj vökázati, tôje poleg vöre zsveti. Kak vszako drêvo te szamo kaj valá, csi szád dober prineszé, tak i krsztsenika vöra mora dobra dela obroditi. Nasa krsztsanszka vöra najmre ne oznanüje szamo takse pravice, stere szmo duzsni vu szrci vörvati i z jezikom vadlûvati, nego i tákse, stere szmo duzsni vu zsvlejnji naszledüvati, stere nam zapovedávajo kaj csiniti ali tá niháti. Na példo: pri szvéte mese áldovi je Bog nazôcsi vu krüsnom i vinszkom kêpi. Ne dojde meni to isztino nase vöre szamo vörvati vu szrci i vadlûvati z jezikom, nego duzszen szam pri mesi pobožsno moliti, i

z tem nácsinom szvojo vöro po delaj vökázati. „Ka haszni“, právi neki cerkveni ocsák, „csi más vero katolicsanszko, zshivés pa po poganszkom!“ Jeli je Goszpon Jezus Krisztus ne pre-kuno figovo drevo, stero je szamo lisztje melo, szadüj pa nej bilô na nyem? (Mát. 21, 19.) Rávno tá neszreca doszégne csloveka, ki vera má, dobrih del pa nema. Szvéti Jakob apostol tüdi píse: „Ka haszni, bratje moji! csi stoj právi, ka vero má, del pa nema; jeli de ga mogla (szama) vera zvelicsati? Kak je telo brezi düse mrtvo, tak je tüda vera brez del mrtva. (2, 14. 26.) Hvála zato Dühi szvétomi za milosceso, stero nam vu potrdjenjej dá, naj vsze, kajkoli vöra pred nász dáva, naj bi vcsinili, radi doprneszémo, csi glih bi sze nam tesko vidilo, ár je nam poleg recsi szv. Pavla apostola vsze mogocse v Onom, ki nász okrépi.

V.

„Mladénc escse csi sztári nasztáne, ne odsztopi od szvoje poti.“ (Kniga pripovestih 22, 6.) Ete recsi szvétoga píszma nam na znánye dájo zrok, zakaj bi mí nase mláde lüdi radi prav vucsene i dobro pripravlene k szvétomi potrdjenjej pelali. Kak nájmre cslovek za mlada zacsne zshiveti, ták náj vecskrát szkoncsa szvoj zsitek. Drevo sze szamo tecsasz dá vugíbat i ravnati, dokecs je mládo. Moj Bog! escse ki od kraja dobro zacsnejo, vnogokrát z práve poti zablodijo: káksi sztráh nasz pa mora obidti za

volo onih, ki szo zse vu mladoszti gotovi gresnicke násztali.

Kak je veszélo glédati ograd z lepim cveécsim drevjom okincsaní. Escse veszelejse ga je glédati, gda je drevje z szádóm puno. Nasa fara je táksi bozsi ograd, v steróm raszté vnogo mládoga drevja; milosztivní Goszpon púspek prído naszkóri té mladíke, mláde krsztseníke potrdjávát, naj bi sze nyihove düse vu lepo cvetje okincsile i obílen szád prineszle. Naj sze tô zgodí, toje naj mladíke nase fare násztáno vu veri krepke i na oprávlanye vszega dobroga vrele kotrige szvéte materé cerkvi, vam dale ceremonie szvéte férme nakáním razlágati, ali ona opravila, med sterími sze eto szvesztvo vödelí.

Férma sze etak zacsné: púspek pobožno zácsajo molíti: proszijo Ocsó nebeszkoga, i nyegovoga jedínorodjenoga Színá, Goszpodná Jezusa Krisztusa naj posle na mláde krsztseníke szedem dárov Dühá szvétoga, dár modroszti, rázuma, tanácsa, krepkoszti, znanoszti, pobožnoszti i bojazoszti Goszpodná. Dókecs púspek molíjo, vörápresztrejte roké drzsíjo ober mláde krsztseníke, i nazócsi bodócsi redovnicke odgovárajajo: Amen, toje naj tak bode, mi sze z púspekóm navküpe molímo Bogi za szedem dárov Dühá szvétoga. Zdaj je zse vsaki, ki pri férmi scsé bití, tam nazócsi; níeden neszmej keszno prídti, i od zacsetka do konca, toje od prvoga do szlednyega blagoszlova vszaki mora nazócsi bití. Vszaki mora pri vszójem botrí sztáti, íno Bogá molíti, dókecs na nyega réd ne pride. Vszaki mládí krsztseník cedílo vrokaj drzsáti

mora, stero nyemi eden redovnik vkraj vzemejo. Teda püspek ober vszakoga zoszeb roké vöraz-presztéjo; tó znamenüje, ka zdaj má Düh szvéti na vszakoga pridti, kak je nekda priso na apostole i prve krsztseníke, i ka vszakoga prav pripravlenoga pod szvojo bozsanszko obrambo vzeme.

Teda püspek vszakoga nacseli z szvétim krizsom znamenüjo i právjijo: „Jasz te znamenüjem z znaményom krizsa ino te potrdim zkrizsmov zvelicsanya vu iméni Ocsé i Sziná i Dühá szvétoga Amen.“ Med krizsanyom nyegovo imé, stero szí je pri férmi zébrao, vözovéjo i z szvétoz krizsmov ga namázsejo, ino na ráhi plüsznejo. Tako sze szvéta férma vödéli.“

Krizsma je szvéti oli, steroga püspek na vélki csetrtek poszvetijo, z balzomom vküp zmesani.

Oli. Negda szvéta szo oni, ki szo sze vojüvali, szvoje telo z oliom namazali, naj bi ono krepkejse nasztanolo. Pri szvesztvi potrdjenyá sze zvüna cselo namázse zoliom, ali tó düsi haszni, ár sze ona potrdi vu bozsoj miloscsi, ino mocs dobí, naj vu vojüvanyi szvet, lasztivno telo i vragá preobladatai more. Po mázanyi z szvétim oliom sze znamenüje ino dáje csloveki ona ober nature krepkoszt, ka vu vszej gresnih prilikaj szvojo vero sztanovitno obcsuva, nyo batrivno vadlúje, poleg vere tüdi szvoj zsitek ravna, i vsze nevole i tezsáve etoga zemelszkoga zsitka mirovno brezi morjúvanya pretrpi. Oli

escse tó lasztivnoszt má, ka gorí i szvétí. Po mázanyi z szvétim oliom nasa dūsa tūdi dobí toplóto i szvetloszt. Tá toplóta je ogen szvéte lūbéznosztí, stera vu nasem szrci véksa nasztáne, i vcsiní, ka te od szej mao szebé bole zrédoma, blizsnyega za Bogá volo kak szamoga szebé bole vrélo Goszpona Bogá pa za volo szamoga szebé ober vszega lūbili. Szvetloszt je znotrēsnye preszvecsenyé, zpomocsjôv stere mí vsze isztine nase vöre, escse one tūdi, stere sze szkrovnosztí zovéjo, (stere mi toti povszemszega goriprijéti nemremo, ali na kelko je dōnok mogōcse) lezsej zapopádnemo, i brezi vsze dvojmbé obdrzsímó, niti sze nigdár, csi gli bi za nyih volo pregányani bili, od nyih odtrgnoti ne dámo. Za tó szvetloszt sze pred vszakov predgov i vszakim krsztsanszchim návukom Dūhi szvétomi molimo. Tak doszta lepoga mázanye z szvétim oliom pri férmi znamenūje.

Bal z a m. Csūli szmo, ka je oli z balzomom vkūp zmejsani. Balzám je drága, dobro dūsécsa mászt. Ka balzám znamenūje? Poleg onih recsih szvétoga písma: „Krisztusa dober dūh szmo mí nasztanoli“, balzám tó znamenūje, ka ki je zsnyim namázani, mora dober dūh krsztsanszkih jákoszt okóli szébe razsūrjávati, tóje on mora blizsnyemi dobro példo dati. Ja, póférmanoga csloveka je duzsnoszt nej szamo za szébe zsveti pobožsno, naj vnebésza príde, nego i drūgim dobro példo dati, stera na povrnejnje nasega blizsnyega vecs haszni, kak vnogo káranje ali dúgo predganye. Etak nájmre szam Goszpon Jezus zapovedáva: „Tak naj szvétí

vasa szvetloszt pred lüdmí, naj vidijo vasa dobra dela, ino hválijo vasega Oco, ki je vu nebészaj. (Szv. Mát. 5.)

VI.

„Vu düso hüdo hotécsó nejde notri modroszt, niti ne prebiva vu téli grehom podvrzsenom, ár szvéti Düh dobroga drzsánya bezsí od szkazs-livca, i odsztopi od nerázumnih miszli, ino mrzí na onoga, ki sze na lagojino podá.“ (Kniga modroszti 1, 4—5.) Té recsí szvetoga písma tó zadenejo: Cslovek, ki je lagojim náklonosztjam podvrzsen, i greh dela, je nerázamen; i onoga, ki sze zvüna za dobroga kázse, znotra je pa pun lagojine, i z szvojem zvünesnyim oponásanyom lüdí, dokecs more, vkanüje, telikájse onoga, ki neszpametno tó je hüdo miszli i tak csiní, táksega Düh szvéti nemre trpeti. — Csi té recsí na szébe obrnémo, ki sze návuk od potrdjenjá szvesztva vcsímo, ino sze k vrednomi prijimanyi onoga pripraviti scsémo: tó nam na znánye dájo, ka cslovek, ki Dühá szvétoga scsé zadobiti, mora sze prvle z grehov scsísztiti, ár Düh szvéti vu gresno düso nemre szvoje dáre prineszti. Záto vszaki, ki k férmi ide, csi je prvle tüdi zse hodo k szpovedi, zdaj prvle szpovedani i preciscseni mora biti, tóje tri szvesztva po szpolom gorivzeme: pokôre szvesztvo, oltárszko szvesztvo i potrdjenyé. Prav vucseni i dobro pripravleni morate sztopiti pred püspeka, naj po goridevanyi nyihovih rôk, po mázanyi z szvétim oliom, i po szvétih recsáj ono miloseso poszve-

csenyá, stero szte pri szpovedi vzéli, pri potrdjenyej vu véksem mertúki zadobite, ka de vasz Bog escse ráj meo, i tó poszebno milosceso túdi vzemete, ka te potrdjeni na krepko vörvanye, na sztálno vadlúvanye szvéte krsztsanszke vöre i na nepresztano zshivlejnye poleg krsztsanszke vöre.

Tó szam vam escse nej razlozso, ka znamenüje, ka püspek vszakoga na ráhi na lice plüsznejo i velijo: „Mér naj bode z te bom.“ Záto sze plüszne, ki sze poférma, ár nasztáne voják Goszpodna Jezusa Krisztusa, ki sze je túdi dao plüszkati i na krizs pribiti. Szvéti Károl püspek etak píse: „Püspek onoga na ráhi na lice vdárijo, koga z szvéto v krizsmov potrdijo, naj zná krsztsanszki cslovek, ka je zse voják, steroga vojüvanye i premáganye sze vökázse vu trplejnyi bantüvány, nej pa vu bantüvanyi drügih; nadale, naj sze szpomené, ka med krsztsanszko vojszko szlisi, gde neszmej etoga zsitka veszélje i naszladnoszti iszkati, nego naj ráj nepovolnoszti i vnoga hüda mirovno podnása. I ober toga naj szizmiszli, ka je nyegova duzsnoszt, v boji sztáti, i na sztréle, odket prído, kepzüvati, tak ka csi gli bi nyemi one na téli, postenyej i blági kvár szpravile, nyegova düsa dönok povszemszega nevrzsena osztáne.“

Mládi lüdjé pri férmi túdi dvá voditela i pomocsnika dobíjo, ednoga zemelszkoga vidócsega, drügoga nebeszkoga nevidócsega. Vas zemelszki vidócsi voditeo i pomocsnik je boter ali botra pri férmi. Botrina mora pri szvojem deteti sztáti. Právo rokó mora na právo ramo djáti, gda sze mládi krsztseník férma. Tó delo zadene, ka ga

za szvojga vzemejo, na nyega scsėjo paszko meti, naj po krsztsanszkom zšivé; i poszebno csi bi nyemi sztarisje szpomerli, ali bi pa za krsztsanszko odhranejnje szvojega deteta nikaj nej mārali, ono dete na dobro vcsiti, opomínati, kārati. Ztoga lahko previdimo, kākisi mora biti boter ali botra? Bogábojécsi i vu krsztsanszkoj vōri vucseni lūdje, ki znājo i scsėjo szvoje duzšnoszti szpunyāvati. Med potrdjenim i nyegovimi roditelmi i botrinov dūhovno prijátelsztvo (dūhovna zsláhta) nasztáne, za volo steroga med szebom vu hizsni zākon sztopiti neszmejo. Vas nebeszki voditeo i pomocsník je on szvétec ali szvetica, steroga imé pri férmi gorivzemeté. Nōvo imé pri férmi záto dobíte, naj máte 1) novoga pomocsníka vu nébi, steroga te zvüpanyom na pomocs zazávati, i steri de sze pri Bogi za vász molo; 2) naj máte nyegov zšitek za példo, stero te naszledüvali. Ar je on tüdi vcslovecem teli na etom pogibelnom szveti mogo zšiveti; ali on je vsze szküsávanye preobládao, szvojo vōro obscuváo, i zse nébeszko korōno zadōbo.

Pokedob bole pripravleni i bole vucseni vu krsztsanszkoj vōri, poszebno vu návuki od potrdjenjá, eto szvesztvo zvéksim haszkom gorivzemejo: kak jáko je potrebnó onim, ki k férmi idejo, katekizmus i taksi návuk, kākisi sze vetoj knigici nahája, szkrbno sze vcsiti.

Pri szvétoj férmi sze rávno tak, kak pri szvétom krszti, dolinezbriszano znaménje na csloveka dūšo pritiszne, za steroga volo sze potrdjenyé vecskrát kak ednók valávno i brezi greha nemre gorivzéti. Mi pri férmi kak vojácke pod

zasztavo Krisztusove vöre sztopimo, obilno orozsjá imajôcsi, da szvoje vidôcse i nevidocse düsevne neprijátele preobládamo.

Kákso krepkoszt szo inda vdáblali szvéti mantrnicke vu potrdjenjej, vam escse pokázsem vu zsitki szvétoga Lovrenca. On je bio diakon, i gda je rimszkoga pápo Xisztusa vido, kak ga divji poganye na mantre i gvisno szmrta pelajo za volo krsztsanszke vöre, vesz zsalosztén etak právi: „Kama ides ocsa brezi sziná? Kama sze mésnik szvéti brezi szlugo pásccis?“ Rimszki pápa odgovorí: „Jasz te szinek! ne odsztávim: tebé vékse vojüvanye csáka za Krisztusa vöro: za trí dni za menom prides za redovníkom levita. Med tem csi kaj kincsov más, razdéli je szíromákom.“ Z veszéljom kak da stoj kaj jáko veszéloga csüje, csi gli szo nyemi mantre naprej povedane, ide i razdelí med szíromáke cerkvene pejneze. Gda záto poganszki poglavár cerkvene kincse scsé zsnyega dobiti, pripela k nyemi cèle serege szíromákov. Ali ztem szamo razdrázscsi poglavára, ki Lovrenca da mantrati; dao ga je nájmre prazsiti na gorécsem rostêri. Té grozne moke je mirovno i veszelo pretrpo szvéti Lovrenc.

Bog nas! dáj nam, ponizno te proszimo, naj mi, ki tak sztrasne mantre kak szvéti mantrnicke nemo trpeli, mense nevôle, nepovolnoszti, ospotávanye za Krisztusa radi gorivzememo, i vu krsztsanszkoj katolicsászkoj jedino zvelicsászkoj vöri zsveti i mreti moremo. Po onom Krisztusi Jezusi nasem Goszpodni Amen.

